

Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta
lautakunnan jäsenet

Tämä on Helsingin kaupungin
vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan
allekirjoittamaton sähköinen versio

Asia: VAMMAISPALVELUISTA EI SAA LEIKATA – VAMMAISILLA ON OIKEUS YHDENVERTAISEEN ELÄMÄÄN

Esitämme vakavan huolemme, että vammaispalvelujen riittämätön rahoitus vaikeuttaa palvelujen saatavuutta tai palvelut voivat jäädä jopa kokonaan saamatta. Vammaisten ihmisten palvelut ovat lakisääteisiä subjektiivisia oikeuksia, eikä niiden toteuttaminen voi olla riippuvainen kaupungin menokehityksestä.

Palvelujen piirissä olevista tai niitä hakevista monet ovat jo ennestään heikossa ja haavoittuvassa asemassa. Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden helsinkiläisten palvelut mahdollistavat yhdenvertaisen elämän ja osallistumisen. Ne toteuttavat ihmis- ja perusoikeuksia sekä YK:n vammaissopimuksen mukaisia oikeuksia.

Vetoamme lautakunnan jäseniin, että vuoden 2024 talousarviossa sekä tulevina vuosina turvataan vammaisten ja pitkäaikaissairaiden palvelujen saatavuus. Vammaistyössä havaittu noin 18,8 miljoonan ylityspaineen rahoitus tulee ratkaista siten, ettei palveluja leikata.

Ylityspaineen on arvioitu johtuvan muun muassa palveluntuottajien hinnankorotuksista asumispalveluissa sekä vuokratyövoiman käytöstä. Kaupungin ulkoistaessa vammaispalveluja, on palveluntuottajalle maksettava kohtuullinen korvaus. Kohtuullista korvausta määriteltäessä kaupungin tulee näyttää, että se voisi itse toteuttaa palvelut ulkoistamansa palvelun hinnalla. Palvelusetelien arvo pitää tarkistaa säännöllisin väliajoin.

Vammaispalvelujen rahoitusta arvioitaessa vammaisneuvosto pyytää ottamaan huomioon myös Helsingin kaupungin tarkastuslautakunnan esiin nostamat asiat. Vammaisneuvosto on antanut tarkastuskertomuksesta oman [lausuntonsa](#).

Tarkastuksessa kävi ilmi muun muassa, että omaishoidossa oleville vammaisille ei ole riittävästi tarjolla tilapäishoitopaikkoja etenkin viikonloppuisin. Tilapäisen hoidon turvaamiseksi tarvitaan lyhytaikaishoidon paikkoja lisää. Suurin haaste on vastata yksilöllisiin, yhdenvertaisen elämän mahdollistaviin tarpeisiin.

Myös sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksessä vuodelta 2022 kiinnitettiin huomiota vammaispalveluihin. Vammaisneuvosto on antanut selvityksestä oman [lausuntonsa](#).

Vammaispalvelujen tiedonsaannin ja ymmärrettävyyden lisäksi palvelunsaajien tyytymättömyys kohdentui asumispalveluissa havaittuihin ongelmiin, kuten

palveluun, hoitoon, huolenpitoon, kohteluun tai hoito- ja palvelusuunnitelman noudattamatta jättämiseen asumisyksiköissä sekä vaikeuteen vaihtaa asumisyksikköä.

Vammaispalveluissa tulee nykyistä paremmin varmistaa ostopalvelujen toiminnan laatu. Äkillisissä vammaispalveluiden irtisanomis- ja muutostilanteissa vastaavaa apua ei ollut saatavilla kaupungin omana eikä ostopalveluna ja korvaavan palvelun järjestelyt olivat hitaita sekä osin myös epätarkoituksenmukaisia tai soveltumattomia.

Vammaisneuvosto pitääkin tärkeänä, että vammaispalveluista on tehty tuotantotapakartoitusta. Jatkotyössä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden palveluja tulee tarkastella kokonaisuutena, jossa eri palvelutuottajat, mukaan lukien kaupunki, turvaavat aukottomasti palvelut kaikille, joille palvelut kuuluvat.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Kristiina Karhos
varapuheenjohtaja